

Stockholms kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Mariaskolan
belägen i Stockholms kommun

Tillsyn i Mariaskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Stockholms kommun under våren 2016. Mariaskolan besöktes av Skolinspektionen den 25 och den 26 februari 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Årskurs 9

Enligt Skolverkets nationella statistik var det genomsnittliga meritvärdet 259,2 poäng (17 ämnen) läsåret 2014/15, vilket ligger över snittet i riket (224,7). Flickornas genomsnittliga meritvärde läsåret 2014/15 var 269,7 poäng (17 ämnen) vilket var högre än pojkarnas på 251,2 poäng. Skillnaden i meritvärde mellan pojkar och flickor (18,5 poäng) var mindre än skillnaden mellan könen i riket (25,9 poäng).

Andelen elever som uppnådde kunskapskraven för lägst betyget E i alla ämnen läsåret 2014/15 var cirka 91 procent, vilket är en ökning jämfört med läsåret 2013/14 då andelen var 86 procent. Motsvarande resultat för riket läsåret 2014/15 var 77 procent. Sett över tid har andelen elever som nått kunskapskraven i alla ämnen ökat från cirka 76 procent 2011/12. Den genomsnittliga betygspoängen för slutbetygen i årskurs 9 läsåret 2014/15 var högre än genomsnittet i riket i samtliga ämnen. Störst var skillnaden i ämnet engelska, där den genomsnittliga betygspoängen (17,9) var 3,4 poäng högre än snittet i riket (14,5). Flickornas genomsnittliga betygspoäng var högre än pojkarnas i 15 av 18 ämnen.

Årskurs 6

Enligt Skolverkets nationella statistik var den genomsnittliga betygspoängen i årskurs 6 läsåret 2014/15 högre än genomsnittet i riket i alla ämnen utom kemi, där den genomsnittliga betygspoängen (12,4) var något lägre än rikets genomsnitt (12,9). Flickornas genomsnittliga betygspoäng var högre än pojkarnas i 10 av 16 ämnen.

Enligt skolans egen resultatredovisning varierade andelen elever som nådde kunskapskraven i de olika ämnena läsåret 2014/15 mellan 94 och 100 procent. Lägst var måluppfyllelsen i ämnet matematik.

Årskurs 3

Enligt Skolverkets nationella statistik varierade andelen som nådde kravnivån på delproven i matematik mellan cirka 90 och 99 procent. Andelen som nådde kravnivån på delproven i svenska varierade mellan cirka 91 och 97 procent. I samtliga delprov i såväl svenska som matematik var andelen elever som nådde kravnivån på respektive delprov högre än motsvarande andel i riket.

Av skolans egen resultatredovisning framgår att 91 procent av eleverna nådde kunskapskraven i ämnet svenska och 98 procent i ämnet matematik läsåret 2014/15.

Trygghet och studiero

I Skolinspektionens enkäter uppgav 72 procent av eleverna i årskurs 5 att de saknar studiero. Motsvarande siffra för eleverna i årskurs 9 var 68 procent. Över 20 procent av eleverna i årskurs 5 uppgav också att det stämmer bra eller ganska bra att de är rädda för någon annan elev på skolan.

Enligt skolans verksamhetsberättelse för år 2015 upplevde 50 procent av eleverna i årskurs 2 att de kunde arbeta i lugn och ro på lektionerna, vilket var under det satta årsmålet på 85 procent. I årskurs 5 respektive 8 upplevde 51 respektive 38 procent av eleverna att de kunde arbeta i lugn och ro, även det under de satta årsmålen på 85 respektive 60 procent. Andelen elever i årskurs 2 som upplevde att de kände sig trygga i skolan var 73 procent, en siffra som låg under det satta årsmålet på 100 procent. I årskurs 5 respektive årskurs 8 var andelen elever som upplevde att de kände sig trygga i skolan 86 respektive 79 procent, också under årsmålen på 100 procent.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2016-09-30
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2016-09-30
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-09-30
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn vid Mariaskolan visar på flertalet brister som kan påverka elevernas rätt till en likvärdig utbildning. Detta gäller bland ojämn kvalitet i skolans arbete med särskilt stöd samt en bristande anpassning av undervisningen i vissa ämnen, något som gör att alla elever inte ges möjlighet att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Även svårigheten för lärarna att samverka för att utveckla undervisningen och utbyta erfarenheter riskerar att påverka undervisningens kvalitet. Med anledning av de påtalade bristerna är det angeläget att rektorn ser till att samtliga elever, oavsett årskurs, får sina behov av särskilt stöd utredda om detta påkallas. Vidare behöver rektorn se till att lärarna på skolan ges möjlighet att samverka på ett sådant sätt att utvecklingen av undervisningen kan stärkas och påtalade brister i undervisningen kan avhjälpas.

Skolinspektionens utredning visar också att eleverna inte får sina behov av studie- och yrkesvägledning tillgodosedda samt att ingen person med

Beslut

2016-04-22

5 (16)

Dnr 43 - 2015:10016

psykologisk kompetens deltar i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Även detta måste åtgärdas.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att **senast den 30 september 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Stockholms kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Undervisningen ska utformas så att alla elever ges ledning och stimulans för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att undervisningen vid Mariaskolan inte alltid genomförs så att hänsyn tas till varje elevs behov och förutsättningar. Huruvida undervisningen utformas på ett sådant sätt att alla elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande varierar således. Sammantaget innebär

detta att alla elever inte ges möjlighet att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Skollagen föreskriver att utbildningen ska främja alla elevers utveckling och lärande och därför utformas så att hänsyn tas till varje elevs individuella förutsättningar och behov. I skollagen står också särskilt framskrivet att elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Av Skolinspektionens elevintervjuer framkommer att elever från olika årskurser anser att det finns ämnen där lärarna inte utformar undervisningen så att den bidrar till kunskapsutveckling för alla elever. Elever i årskurs 3 och årskurs 5 uppger bland annat att undervisningen i engelska är för lätt för vissa elever, men att eleverna inte får jobba vidare eller får svårare uppgifter, trots att de bett om det. Vid en lärarintervju bekräftas också att "Det går inte att möta alla elevers behov i engelska". Även idrott och slöjd tas upp som exempel på ämnen där elever från flera årskurser känner sig understimulerade och där lärarna inte uppmärksammat detta eller gett eleverna mer utmanade uppgifter.

Vid flertalet lärarintervjuer framkommer att lärarna delar elevernas syn på den bristande anpassningen för elever som lätt når kunskapskraven och lärarna uppger bland annat att de "släpper de understimulerade eleverna helt eftersom de behöver stötta upp eleverna som har det svårt". Enligt såväl elever som lärare finns det också elever i mitten av betygsskalan som skulle kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Enligt eleverna utmanar dock inte lärarna alla elever på ett sådant sätt att de får utveckla alla sina förmågor och några elever säger att "om man inte är jätteduktig eller håller på att få F så får man lite uppmärksamhet". Eleverna uppger att det framförallt är i vissa ämnen som de elever som ligger i mitten av betygsskalan inte får uppgifter för att kunna få ett högre betyg.

Även i Skolinspektionens elevenkät uppger 47 procent av eleverna i årskurs 9 att det stämmer ganska dåligt eller inte alls att "skolarbetet stimulerar mig att lära mig mer" och mer än var femte elev i årskurs 5 uppger att de inte får svårare uppgifter om de vill ha det. Lärarna uppger också i intervju att elever som bara behöver "lite hjälp" i vissa fall inte får någon hjälp alls och uppger att det finns elever som skulle kunna höja sig från ett D till ett C, men som lärarna inte hinner med att ge mer stimulans.

Vid Skolinspektionens intervju med rektorn uppger hon att ledningen identifierat att det finns elever som inte aktiveras under lektionerna p.g.a. bristande anpassning av undervisningen. De biträdande rektorerna bekräftar

rektorns bild av undervisningen och uppger att det skiljer sig åt mellan klasserna hur väl det fungerar med anpassningar. Rektorn uppger att de med anledning av bristerna har för avsikt att låta skolans nyanställda specialpedagoger handleda lärarna i arbetet med anpassningar. Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn hade detta arbete dock inte påbörjats.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom undervisningen vid Mariaskolan inte är utformad i enlighet med författningarnas krav, föreligger skäl att förelägga Stockholms kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Stockholms kommun inte uppfyller författningsskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga (3 kap. 8 § skollagen).

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Ansvariga på skolan utreder skyndsamt elevers behov av särskilt stöd.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att utredningar av en elevs behov av särskilt stöd inte alltid utreds skyndsamt. Skolan har under en längre tid saknat tillräcklig tillgång till specialpedagogisk kompetens vilket resulterat i att det finns flera fall där elevers behov av särskilt stöd utretts först efter flera år.

Enligt skollagen ska det anmälas till rektorn om en elev befaras att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt.

Vid intervju med skolans lärare framkommer flertalet exempel på att lärarna anmält oro kring elever till elevhälsan, men inte har någon som helst aning om elevernas behov av särskilt stöd utretts. "Vi anmäler till elevhälsoteamet och sedan är det tystnad", uppger en lärare. I flera fall har lärarna anmält oro kring en och samma elev flera gånger under flera års tid. T.ex. uppger lärarna att de anmälde en elev till elevhälsoteamet under hösten i årskurs 7, och att denna elevs behov utreddes först under våren i årskurs 8. Lärarna ger också exempel på en elev vars behov av särskilt stöd inte utreddes förrän efter tre år. Lärarna uppger att de i vissa fall anmält elever flera gånger, men att elevhälsan inte utrett elevens behov av särskilt stöd förrän vårdnadshavarna tagit upp ärendet själva.

Vid intervju med skolans biträdande rektorer uppger de att det, framförallt i årskurserna 7-9, inte fungerat bra med ärendehantering efter att en lärare anmält en elev till elevhälsoteamet. Detta beror bland annat på att skolan under flera år saknat specialpedagog i som jobbar mot årskurserna 7-9, samt att tillgången till specialpedagog som jobbar mot årskurserna 4-6 varierat.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Mariaskolan inte sett till att elevers behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, vilket skollagen föreskriver, föreligger skäl att förelägga Stockholms kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Stockholms kommun inte uppfyller författningsskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper).
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål (2 kap. 25 § skollagen).
- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar).

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Lärarna ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen.
- Psykologen ska delta i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.
- Tillgodose elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.

Motivering till bedömning av brist

Brister i lärarsamverkan leder till undervisning av ojämn kvalitet

Skolinspektionen bedömer att samverkan mellan lärarna på Mariaskolan är bristfällig på ett sådant sätt att den riskerar att påverka undervisningens kvalitet och därmed alla elevers rätt till en likvärdig utbildning.

Av läroplanen för grundskolan framgår att lärarna ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. Det anges vidare att lärarna ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjlighet att arbeta ämnesövergripande. I Skolverkets allmänna råd om planering och genomförande av undervisning (SKOLFS 2011:149) anges att rektorn bör utveckla former för samverkan och kunskapsutbyte mellan lärarna.

Vid samtliga av Skolinspektionens lärarintervjuer framkommer att samverkan mellan lärarna inte fungerar. Lärarna uppger att det inte finns något forum för erfarenhetsutbyte mellan de olika stadierna och lärarna säger bland annat att de "skulle kunna utveckla undervisningen på skolan mer om de gavs möjlighet att samarbeta över årskurserna". Några lärare uppger att de inte heller samverkar över stadierna vid skolövergripande satsningar såsom Mattelyftet. Lärarna lyfter olika konsekvenser av bristen på möjlighet till samverkan. Som exempel uppger lärarna att det finns elever som inte känner igen sig i undervisningen i ett och samma ämne när de börjar årskurs 7 och att många elever därför sänker sina betyg från årskurs 6 till årskurs 7. Lärarna uppger att bristen på samverkan också gör att de i vissa fall inte vet om de delar av det centrala innehållet som av olika anledningar inte gått att genomföra under årskurserna 4-6 tas igen under årskurserna 7-9.

Flera lärare uppger att det också saknas möjlighet för lärarna att jobba såväl inom som över arbetslagen inom samma stadium och säger t.ex. att bristen på samverkan mellan lärarna i parallella klasser i årskurserna 1-2 har lett till att "det märks stor skillnad på eleverna i årskurs 3 beroende på vilken lärare de haft". Enligt lärarna har den bristande samverkan också fått till följd att det i flera årskurser helt saknas ett ämnesövergripande arbetssätt, något som gör att eleverna kan uppleva överlappande ämnen som tråkiga eftersom eleverna gör samma saker i de olika ämnena.

Rektorn uppger i intervju att hon känner till att lärarna efterfrågat ett årskursövergripande perspektiv, men att det inte finns tid till det. Såväl rektorn som de biträdande rektorerna uppger att samverkan mellan alla stadier behöver utvecklas. Detta bland annat mot bakgrund av att lärarna identifierat att eleverna saknar vissa kunskaper när de byter lärare och att elevernas stödbehov inte alltid kommer elevens nya lärare till kännedom, något som enligt rektor leder till att "man får börja om många gånger" under elevernas tio år på skolan.

Psykologisk kompetens saknas i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete

Skolinspektionen bedömer att Mariaskolan behöver utveckla elevhälsans arbete genom att inkludera psykologen i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Att inte ha med psykolog i elevhälsans fortlöpande arbete kan, enligt Skolinspektionen, bland annat få till följd att de övriga funktionerna i elevhälsan får ansvaret för att identifiera och tillgodose eventuella generella behov av psykologiska insatser, utan att de har den kompetens som krävs för att fullgöra det uppdraget.

Enligt skollagen ska elevhälsans arbete främst vara förebyggande och hälsofrämjande och syfta till att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. I förarbeten till skollagen (prop. 2009/10:165) anges att elevhälsans fokus ska vara förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv och att det är viktigt att elevhälsan medverkar i mer generellt inriktade uppgifter som rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund.

Av Skolinspektionens intervjuer framgår att skolans elevhälsoteam består av skolsköterska, kurator och specialpedagoger och att psykolog endast tillkallas vid behov för utredning av enskilda elever. Enligt såväl rektorn som elevhälsans representanter har psykologen således inte varit delaktig i något förebyggande eller hälsofrämjande arbete på skolan. De biträdande rektorerna menar dock att kuratorn till viss del fyllt psykologens funktion.

Eleverna får inte tillräcklig vägledning inför framtida studieval

Skolinspektionen bedömer att den studie- och yrkesvägledande verksamheten vid Mariaskolan inte tillgodoser elevernas behov av vägledning inför framtida studie- och yrkesval. Utredningen visar att eleverna i årskurs 9 inte fått sina behov av vägledning inför gymnasievalet tillgodosedda och att delar av ledningen tycker att det ansvaret vilar på elevernas föräldrar. Därtill finns det ingen plan för hur skolan ska tillgodose elevernas behov av studie- och yrkesvägledning i årskurserna 1-6.

Enligt skollagen ska elever i grundskolans samtliga årskurser ges studie- och yrkesvägledning utifrån sina behov. Enligt eleverna i årskurs 9 vid Mariaskolan får de, sedan skolans studie- och yrkesvägledare tog tjänstledigt, inte tillräcklig tillgång till vägledning inför gymnasievalet. Det framkommer också att elever i årskurserna 1-6 inte känner till att skolan har en studie- och yrkesvägledare och ingen av de intervjuade eleverna kan uppge exempel på när lärarna pratat om framtida yrkes- och utbildningsvägar. Flera lärare bekräftar också att de inte har något uppdrag att jobba med studie- och yrkesvägledning och bekräftar att

eleverna i de yngre åldrarna inte får tillgång till studie- och yrkesvägledande insatser eftersom det inte finns något systematiskt arbete kring det.

Rektorn har enligt läroplanen ansvar för att den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning. Eleverna i årskurs 9 uppger dock att de påtalat för rektorn att de inte fått tillräcklig vägledning, men att det inte vidtagits några åtgärder för att komma till rätta med detta. Enligt rektorn känner hon dock inte till att eleverna inte fått tillräcklig vägledning inför gymnasievalet och uppger att studie- och yrkesvägledaren sett till att gymnasievalet är klart innan hon gick på tjänstledighet. De biträdande rektorerna uppger att "Föräldrar har också ett ansvar. Studie- och yrkesvägledaren har gett alla elever i årskurs 9 det stöd de har rätt till". Ledningen (rektor och de biträdande rektorerna) uppger vidare att det finns en plan för hur eleverna i årskurserna 1-3 ska få tillgång till studie- och yrkesvägledning, men att det är möjligt att lärarna inte känner vilket ansvar de har enligt planen. Det bekräftas dock i intervju med de biträdande rektorerna att eleverna i årskurserna 4-6 inte får tillgång till någon form av studie- och yrkesvägledning, varken av studie- och yrkesvägledare eller någon lärare som har den kompetensen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Mariaskolan inte uppfyller författningarnas krav föreligger skäl att förelägga Stockholms kommun att vidta åtgärder för att rätta till bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga

mundliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklings-samtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studie-utrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Kristine Brosjö

Beslutsfattare

Sara Afifi

Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Mariaskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Mariaskolan

Mariaskolan är en kommunal grundskola i stadsdelen Södermalm i Stockholms kommun. Skolan har totalt cirka 810 elever i förskoleklass samt årskurserna 1-9. Verksamheten leds av en rektor. I skolans ledningsgrupp ingår också tre biträdande rektorer. Skolan bedriver även fritidshemsverksamhet.